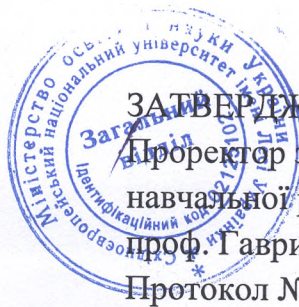

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра філософії та релігієзнавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Гаврилюк С. В.

Протокол № 2 від 16.10.2019 р.

ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни

ЛОГІКА

Підготовки бакалавра

галузі знань 01 Освіта

спеціальності 014 Середня освіта (Англійська мова/ німецька мова)

освітньо-професійної програми Англійська мова

спеціальності 014 Середня освіта/Українська мова та література

освітньо-професійної програми Українська мова та література. Світова література

Програма навчальної дисципліни «Логіка» підготовки бакалавра галузі знань 01 Освіта, спеціальності 014 Середня освіта (Англійська мова/ німецька мова), освітньо-професійної програми Англійська мова, спеціальності 014 Середня освіта/Українська мова та література, освітньо-професійної програми Українська мова та література. Світова література.

Розробник: Гудзенко О.Г., доцент кафедри філософії та релігієзнавства Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, к.філос.н., доцент.

Рецензент: Возняк С.С., професор кафедри культурології та хореографічного мистецтва Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, к.філос.н., доцент.

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри філософії та релігієзнавства

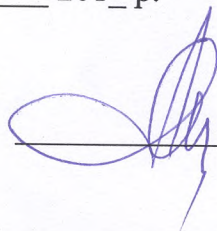
протокол № 2 від 05.09 2019р.

Завідувач кафедри: Ю.Г.Борейко

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету історії, політології та національної безпеки

протокол № 1 від 09.10 2019р.

Голова науково-методичної комісії факультету

А.Г.Шваб

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Протокол N 2 від 16.10.2019р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Бакалавр галузі знань 01 «Освіта» спеціальності 014 «Середня освіта (Англійська мова/ німецька мова)» освітньо-професійної програми «Англійська мова» спеціальності 014 «Середня освіта (Українська мова та література)» освітньо-професійної програми «Українська мова та література. Світова література»	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 60/2		Рік навчання 2
		Семестр 3-ий
		Лекції 12 год.
		Практичні (семінарські) 6 год.
		Самостійна робота 38 год.
ІНДЗ: є	Консультації 4 год.	
		Форма контролю: екзамен

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Вивчення курсу спрямоване на те, щоб ознайомити студентів і методично допомогти їм зрозуміти та засвоїти особливості логіки як науки про мислення, основні принципи і закони правильного мислення, зміст основних форм мислення - поняття, судження та умовиводів, їх форм та видів; загальні правила і вимоги доведення і спростування, які розкривають сутність логічної аргументації; основні методи та прийоми раціонального опрацювання інформації; логічні особливості ділового спілкування.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях, як провідні проблеми традиційної логіки, їх значення для професійної діяльності, основні історичні етапи розвитку логіки, пізнавально-евристична, інформаційна, світоглядна, пропедевтико-виховна, нормативно-мислительна функції логіки.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Семін.	Сам. роб.	Конс.
<i>Змістовий модуль 1. Вступ до логіки</i>					
Тема 1. Вступ до дисципліни “Логіка”. Предмет і мова формальної логіки	8	2		6	
Тема 2. Історія логіки як науки	12	2	2	6	2
Разом за модулем 1	20	4	2	12	2
<i>Змістовий модуль 2. Традиційна логіка</i>					
Тема 3. Поняття як форма логічного мислення	8	2		6	
Тема 4. Судження як форма логічного мислення	8	2		6	
Тема 5. Основні закони формальної логіки	10	2	2	6	
Тема 6. Умовивід як форма і засіб формування думки і знання. Доведення.	14	2	2	8	2
Разом за модулем 2	40	8	4	26	2
Всього годин:	60	12	6	38	4

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Змістовий модуль 1. Вступ до логіки

Лекція 1. Вступ до дисципліни “Логіка”. Предмет і мова формальної логіки

1. Пізнання як мисленневий процес.
2. Мислення як предмет вивчення логіки.
3. Логіка як наука про форми і закони мислення.
4. Поняття про логічну форму.
5. Поняття про логічний закон.
6. Проблема істинності та формальної правильності (міркувань) мислення.

Лекція 2. Історія логіки як науки

1. Основні історичні етапи розвитку логіки.
2. Логіка Давньої Індії.
3. Логіка Давньої Греції.
4. Логіка Середньовіччя (схоластична логіка).
5. Логіка епохи Відродження.
6. Логіка Нового часу.
7. Сучасна логіка.
8. З історії логіки в Україні.
9. Дві концепції виникнення логіки в контексті культури.
10. Логіка на порозі третього тисячоліття.
11. Векторність розвитку ціннісного потенціалу логіки як науки в період постмодерну.

Змістовий модуль 2. Традиційна логіка

Лекція 3. Поняття

1. Мислення і мова.
2. Мова як знакова інформаційна система .
3. Логічний аналіз мови – спосіб виявлення логічних форм і законів.
4. Поняття знаку.

5. Основні аспекти мови.
6. Основні семантичні категорії мови.
7. Мова логіки.
8. Поняття про мову логіки висловлень.
9. Поняття про мову логіки предикатів.
10. Роль штучних мов логіки у з'ясуванні структури думки.

Лекція 4. Судження

1. Пропозиційна функція.
2. Судження і речення.
3. Роль питання у пізнанні.
4. Значення судження як форми мислення.
5. „Логічний квадрат”.

Лекція 5. Закони логіки

1. Формули, що репрезентують структуру завжди істинних думок.
2. Основні закони логіки як формули істинних думок.
3. Закони логіки висловлень.
4. Закони логіки предикатів.
5. Методологічна роль законів логіки.

Лекція 6. Умовивід. Доведення.

1. Основні правила і закони виводів логіки висловлень.
2. Правила термінів.
3. Фігури простого категоричного силогізму.
4. Правила фігур силогізму.
5. Модуси силогізму.
6. Скорочений силогізм.
7. Складні скорочені силогізми.
8. Методи встановлення причинних зв'язків.
9. Аналогія як вид умовиводу та її види.
10. Логічні засади аргументації.
11. Логічні засоби перевірки коректності доведення і спростування.

6. ІНДЗ

Індивідуальним навчально-дослідним завданням для студентів є написання есе.

Есе – це розв'язання конкретної проблеми, яке ґрунтоване на теоретичному осмисленні вивченого матеріалу та опрацьованої літератури з урахуванням суспільно-значущих тем, викладене на 7-8 сторінках (12600-14400 знаків). Есей є однією з найпростіших форм науково-аналітичного тексту. Найчастіше його метою є аргументоване висловлення автором особистої точки зору щодо певної дуже конкретної проблеми.

В оцінюванні будуть враховані:

- актуальність та чітке формулювання проблеми;
- оригінальність розв'язання;
- аргументація: за і проти.

Тематика есе

1. Специфіка логіки як науки.
2. Характеристика основних історичних етапів розвитку науки логіки.
3. Мислення і мова.
4. Значення класичної логіки на сучасному етапі.
5. Поділ понять та види поділу. Класифікація.
6. Основні логічні прийоми формування понять.
7. Означення /дефініція/ понять та види означень.
8. Правила означення понять і помилки можливі при означенні.

9. Значення логіки для професійної діяльності.
10. Загальна характеристика суджень. Розподіленість термінів у категоричних судженнях.
11. Логічний квадрат.
12. Основні закони логіки.
13. Дедуктивні та індуктивні умовиводи: порівняльний аналіз.
14. Фігури простого категоричного силогізму та їхні основні правила.
15. Логічні помилки, які трапляються в категоричних силогізмах.
16. Основні риси правильного мислення.
17. Поняття та структура умовиводу та його роль у пізнанні.
18. Індуктивні умовиводи та їх види.
19. Наукова індукція та її методи.
20. Логічні помилки в індуктивних умовиводах.
21. Аналогія та її види.
22. Гіпотеза як форма розвитку знань.
23. Правила доведення і правила спростування. Помилки при їх порушенні.
24. Паралогізми та софізми.
25. Парадокси та антиномії.
26. Суперечка та її види /диспут, дебати, дискусія, полеміка/.
27. Стратегія і тактика у суперечках.
28. Коректні і некоректні прийоми ведення суперечок.
29. Сутність недопустимих "аргументів", які використовуються у полеміці.
30. Логіка і культура спілкування.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль				Модульний контроль		Загальна кількість балів
Модуль 1			Модуль 2	Модуль 3		
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	ІНДЗ	МКР 1	МКР 2	
T1	T2	T3	10	30	30	100
10	10	10				

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Боно Эдвард де. Рождение новой идеи: о нешаблонном мышлении/ Боно Эдвард де. – М.: Прогресс, 1976. - 144 с.
2. Вригт Г.Х. Логика и философия в XX веке /Г.Х.Вригт// Вопросы философии. - №8. - 1992. - С. 80-91.
3. Гаек П. Автоматическое образование гипотез/ П.Гаек. - М.: Наука, 1984. - 277 с.
4. Гасяк О.С. До питання про умови виникнення наукових проблем/ О.С.Гасяк // Проблеми філософії: Міжвідом. наук. зб. - Київ, 1975. Вип. 39. - С. 11-17.
5. Гасяк О.С. О критериях разграничения типов проблем науки/ О.С.Гасяк // Философские вопросы современного естествознания. - Киев, 1980. - Вып. 48.- С. 115-122.
6. Горский Д.П. Определение/ Д.П.Горский. - М.: Мысль, 1974. - С. 10-19.
7. Грязнов Б.С. Логика, рациональность, творчество/ Б.С.Грязнов. - М.: Наука, 1982. - 256 с.
8. Грязнов Б. С. О взаимоотношении проблем и теорий / Б.С.Грязнов // Природа - 1977. - № 4. - С. 60-64.
9. Жариков К.С. Научная проблема/ К.С.Жариков // Логика научного исследования. - М.: Наука, 1965. - С. 19-44.
10. Карри Х. Основания математической логики/ Х.Карри. -М.: Мир, 1969. - 507 с.
11. Лернер И.Я. Познавательные задачи в обучении истории/ И.Я.Лернер. - М.: Просвещение, 1968. - 94 с.
12. Меркулов И.П. Метод гипотез в истории научного познания/ И.П.Меркулов. - М.: Наука, 1984. -188 с.
13. Мочалов И.И. Проблема как категория логики научного познания/ И.И.Мочалов // Вопросы философии. – 1964. - № 11. - С. 27-36.
14. Попов П.С. Суждение/ П.С.Попов. - М.: МГУ, 1957. - 48 с.
15. Поппер К. Логика и рост научного знания/ К.Поппер. - М.: Прогресс. 1983 - 606 с.
16. Рузавин Г И. Научная теория: логико-методологический аспект/ Г.И.Рузавин. - М.: Мысль, 1978.-246 с.

9. ЕКЗАМЕН ПРОВОДИТЬСЯ У ВИГЛЯДІ КОМП'ЮТЕРНОГО ТЕСТУВАННЯ

Схвалено Вченою радою
Східноєвропейського національного
університету імені Лесі Українки
Протокол № __ від _____ 201 р.

Проректор з науково-педагогічної

і навчальної роботи та рекрутації

С. В. Гаврилюк

Навчальний відділ

Л. О. Заєць

Юридичний відділ

А. В. Маїло